

DÉLSOMOGY

Megjelenik Szigetvárott hetenkint egyszer: Vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre . 8 korona. — Félévre . 4 korona.
Negyedévre . 2 korona 50 fill.
— Egyes példány ára 20 fillér. —

Bárvárh Gyula
felelős szerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Igmándy-utca 60. szám.

Kéziratot vissza nem adunk.
Nyílt-tér garmond sora 40 fill.

Egy fontos kongresszusról.

Az 1903. év április havában Brémában tartott nemzetközi alkoholizmus elleni IX. kongresszus elhatározta, hogy a nemzetközi X. kongresszus 1905. évében Budapesten fog ülésezni. A szervező bizottság megállapította, hogy a kongresszust szeptember 11-től 16-ig bezárólag tartja meg.

Az alkoholizmus elleni ezen nemzetközi kongresszus ezuttal oly országban fogja tárgyalásait tartani, amelyben eddigelé az alkoholizmus veszedelmének elhárítására úgy szólván semmi sem történt. Az a csekély társadalmi mozgalom, mely a bécsi hasonló tárgyu kongresszus hatása folytán hazánkban megindult, még alig mutat fel valamelyes eredményt s küzd a kezdet nehézségeivel. Pedig az alkoholizmus kérdése immár régen kinőtt azon szűk keretből, melyben az ellene való védekezés kezdetén mozgott és nagy fontosságú társadalmi kérdéssé fejlődött.

Köztudomásu, hogy az alkoholizmus minden társadalmi osztálynak végzetes csapása és sujt szegényt, gazdgot, műveltet, műveletlent egyaránt. Nem is egyesekhez, se nem egyes osztályokhoz, hanem mindenkire, osztálykülönbség nélkül intézi hívó szótát a kongresszus szervező és végrehajtó bizottsága, vegyen részt a kongresszusban, igyekezzék e fontos kérdést minél alaposabban megismerni, s vele együtt arra törekedni, hogy az emberiség ezen pusztító járványát közös erővel leküzd-hessük. *Társadalmi betegségtől csak öntudatos társadalmi küzdelem válthat meg bennünket.*

Ezen kongresszus nem egy irány szolgálatában áll. Működésükben egyesül minden törekvés, mely az alkoholizmus leküzdését célozza, akár a mértékletesség, akár a teljes abstinencia útján. Tárgyalásaik nem ölelik föl az alkoholizmus összes kérdéseit; az anyag immár oly nagy, hogy lehetetlen minden részletre egy kongresszus keretén belül kiterjeszkedni. A brémai kongressz-

szus fényesen bevált mintájára, itt is csak a főbb pontokat, a leginkább aktuális tárgyakat szemelték ki megvitatás céljából, melyekben képviselve van a kérdés szociális, pedagógiai, hygienikus, jogi és orvos-tudományi része, s így minden résztvevő megtalálhatja az őt leginkább érdeklő fejezeteket.

A kongresszus iránt az egész kontinens művelt társadalma érdeklődik, mert ma már az orvos-tudomány meggyőző érvekkel bizonyítja, hogy az emberiség legalattomosabb ellensége ellen, az alkohol ellen sikra kell szállanunk. A szesz italokkal való élés megbénítja, megfojtja az ideg sejteket, az okos embert butává, a becsületest becstelelné teszi, előidézi az idegeknek, az agynak, a léleknak és elmének súlyos, legnagyobb részt gyógyíthatatlan betegségeit. És ezzel pusztításainak borzasztó sorozatát nem fejezi be, megtámadja a szervezet legfontosabb sejtjeit s az utódok ebben lelik testi és lelki nyomoruságaiknak

Alkalmi beszéd.*)

Irta: Dr. Zsigmond Ferencz.

Tisztelt ünneplő közönség!

339 évvel ezelőtt a férfias bátorság és a lángoló hazaszeretet ezen egyszerű symboluma körül ágyudörgés és puskaropogás zavarta meg az őszbe hajló szeptemberi est nyugalmas csendjét. A bináros Almás szigetetté alkotott vize véres árnyalatban adta vissza a felette emelkedő büszke várnak napalkonyati képét, melyben halálra szánt hősök készültek szent lelkesedéssel végső tusájukat megvívni.

A harc, mely alatt nemes vérük elfolyt, a csata, mely e helyet, várost és környékét a honszerelem nagy temetőjévé avatta, Leonidás titani mérkőzése volt a büszke Xerxes barbar millióival, a hazaszeretet fanatizmusának küzdelme a vallás fanatizmusa ellen, a magasabb emberi erények erőpróbája az anyagiasság vak szenvedélye-

*) A Szept. 6-iki Zrínyi-ünnepélyen Szigetváron elmondta a szerző.

ivel szemben.

Elhullottak, elestek mindannyian! Mert az igaz, jó és nemes teljes diadala, abszolút győzelme csupán csak vágyunk, egy lelünkbe oltott isteni szikra, egy magas ideal, melyet megközelíteni igen, de megvalósítani gyarló emberi erőnkkel meghaladó valami.

S ők, kik ezen utolérhetetlen ezél periferiájához eljutottak, itt nyugszanak lábaink alatt jeltelen, fel nem található közös sírban. Poraikkal szemünk előtt játszadeczik a tavaszi lágy zephir, az őszi nyugtalan borras, a felkelő nap ragyogó fénye, a szürkület csillogó harmateseppeje. Minden, minden mi közelünkben van, az ő emléküket őrzi. A hant, melyet a földműves boronája szétszed, hogy munkás keze arany kalászszal ékesítse a nagy nemzeti temető rónáját, a göröngy, mely mellett a dalos pacsirta üti fel kisedet tanyáját, a honszerelem fél isteneinek egyegy atomját zárja magába.

S mikor üt az óra és elérkezik a vér-

tanui halál évforduló napja, az enyészet által szétszórt atomok miriadjai egy bűvös erő hatása alatt életre kelnek és kilép jeltelen sírjából a megdicsőült hősök serege s a török verő Zrínyivel élükön imát rebegnek a Magyarok Urához, a sokat szenvedett közös anyánkért, a hazáért. S ha van egy mindent átölelő hatalmas lény, a kit a földi bölcs lángesze felérni nem tud, a ki előttünk olyan, mint a nap, melybe szemünk bele nem tekinthet, ha van szenvedéseinket és erényeinket jutalmazó Isten, akkor epe-dő fohászukat meg kell hallgatnia, mert hisz rájuk gondolt a költő, mikor lelünkéből ellesve zengte:

Megbűnhötte már e nép
A multat és jövődöt.

Tisztelt ünneplő közönség! A távoli kelet szabad mezőiről a honalapító Árpáddal magunkkal hozott nemzeti önállóságunk csillaga Mohácsnál mindörökre lehanyatlott. Az egyenetlenség és párttusa, a saját vérünk

Pontos kiszolgálás!

Delének, Batisztok, Zephierek és

különbéle Mosó árak az idény előrehaladottsága miatt

Mélyen leszálított árban!

A legdivatosabb férfi Öltönyök mérték után pontosan készítettnek

HEISLER FERENCZ és TÁRSA
Vászon és Divatáru kereskedésében a „Békához”
SZIGETVÁROTT.

Olcsó árak!

forrását. Emiatt lett az emberiség legkegyetlenebb ellenségévé, mert itt nem az egyén, hanem az egész faj állandó, biztos romlásáról és elfajulásáról van szó.

A kórházak és boncztermek statisztikái s az orvosi gyakorlat tapasztalataiból tudjuk, hogy az alkoholizmussal csak egyetlenegy betegség a tuberkulózis veheti fel a versenyt. S az emberiség e két öldöklő csapása között, szoros összefüggés is bizonyult be, mert az alkohollal mérgezett szervezet jóval csekélyebb ellentállást képes kifejteni a tüdővész és egyéb fertőző betegségek csiráival szemben.

Hülyék, elmegeyengék, nyavalyatőrössek, vízfejűek, törpék tulnyomó számban alkoholista szülőktől származnak.

Az igazságszolgáltatás még más elrettentő képét mutatja az alkoholnak. A bűntényeknek átlagvéve 42%-ban kimutatható az alkohol végzetes szereplése, amint a szerencsétlen házasság, az elválások, az öngyilkosságok egyrésze is az alkohol rovására irandó.

Látni való, hogy a kongresszus az érdeklődést méltán megérdemli, ha tekintetbe vesszük, hogy a kongresszuson meg fogják állapítani mint kell felvenni a célra vezető küzdelmet a nép körében, társadalmi és állami jó akaratu pártolása mellett.

Hogy az alkohol ellen Magyarországon is legnagyobb küzdelmet kell vennünk, a következő számok is e mellett szólnak.

Lássuk csak :

Mondjuk, hogy Magyarországon átlag minden munkás legalább évi 500

korona jövedelmet szerez. Mondjuk azt, hogy a munkás osztály 18%-át alkoholra adja, akkor is hatszor többet ad ki alkoholra, mint gazdasága felemelésére, huszonötöszer többet költ italra, mint politikai emancipációjára s közvetlen kulturális előhaladására.

Kanda, Norvég és Finn ország, a melyek az abstinenciáért a szociális harcot oly lankadatlan erélyvel vették fel, küzdelmeiket diadallal fejezték be, mert azóta ezen országok gazdagodnak s gyarapodnak.

Magyarországra is ráférne nagyon a gyarapodás, úgy erkölcsileg, mint anyagilag.

A drágaság.

— (A szigetvári piac és husárakról.) —

Elég sokszor emlegettük már és fujtuk el a szomorú nótát a minálunk uralkodó drágaságról, a nélkül, hogy eredménye lenne.

De most feltettük magunkban, hogy adig fogjuk a nyomdafestéket pazarolni ez áldatlan ügyre, míg eredménye nem lesz szavunknak.

Eddig csak kértünk. De most már követelünk. — Igen, követelünk közérdekből, a nagy közönség érdekében. És elvárjuk, hogy szavunk nem lesz a pusztában elhangzó szó, hanem eljut még a legmagasabb fülekig is, mert ha nem, hát akkor közelebb megyünk és beleordítjuk azokba a begyepesedett szőrös, husos fülekbe, hogy ezt az állapotot tovább nem tűrjük. Mert ez lehetetlenség.

Most már igazán fogytán van a türelmünk, de még a pénzünk is, mert mindkét nembeli piaci kofák önkény uralma alatt nyögünk. A mézárások meg jármot akasz-

tanak a nyakunkba s igavonó barmaikká szegődünk, mert a fárasztó és becsületes munkával szerzett keresményeinket, ha egy falat húst akarunk enni, mind az ő telhetetlen zsebükbe kell raknunk.

S ezek a piaci kofák és huselárusítók, ezek a kielégíthetetlen molochok a markukba röhögnek, mert mitsem tehetünk velük szemben.

Már hogy is tehetnénk valamit? Mikor még a hatóságok is ugylátszik mintha ezek szolgálatába szegődnének s nekik adnak igazat. Így van ez a vármegyénél, — így van ez a miniszteriumnál. Pedig jó lenne, ha meggondolnák azok az urak, hogy nem egy két ingyenélő bitang kofa és a kapzsi mézárások érdeke és jobbléte tartandó szem előtt, hanem a fogyasztó és adózó közönségé, a szegény birka türelmü népé.

Ime lássuk csak: A piaci elővásárlás javában folyik. A kofák szemtelensége már oly magas mint a csimboraszó. Többen panaszták el nálunk, hogy a piacon erővel veszik ki a gazdasszonyok kezéből az árut és szó nélkül fizetik a termelőnek, hogy később akár itt, akár másutt még drágábban adhassák el.

E türethetetlen komisz állapoton segíteni kell, még pedig sürgősen, nemes Somogyvármegye törvényhatósága és alispán helyettese! Kikhez esdő szóval fordulunk, hogy alkossanak már egyszer egy üdvös szabályrendeletet a piaczrendezés és elővásárlás korlátozásáról. A kereskedelmi ügyvivő meg szintén lássa be végre valahára azt, hogyha ex-lexbe is vagyunk, azért e tejjel mézzel folyó kánaánban mégsem akarunk éhen halni s nincs arra való potya pénzünk, hogy a kizsákmányoló zsebjeit töltögessük. Bölcstörvényhozást, rendszabályozást kérünk az ilyen dolgokban.

Az igazat megvalva, városunk előljá-

könnyelmű tékozlása és a durva visszavonás rut szenvedélye megnyitotta a négy folyam országának kapuját a félhold szédületes hatalma előtt.

A mi a léleknek a bánat, a szerető sziveknek az elválás, a mi a virágnak a hervadás, ami lényünknek az enyészet gondolata, az volt megtépett testünkön a török! Éhség, szomjuság, köny, fájdalom, kétségbeesés, pusztulás és enyészet járt Allah fiainak nyomába, a kik nyugati szomszédunkkal karöltve irtották, pusztították, törték, zúzták mindazt, a mi magyar. És a nép, melyet három hatalom kénye vert ide s tova, mérhetetlen szenvedéseiben is nagy és fenséges tudott maradni! Krisztusi türelemmel viselte a végzet által reárákott töviskoszorút, s csak akkor mikor egyetlen kincsétől, az édes haza könnyel vérrel, áztatott szent földjétől akarták megrabolni- szállott végső erőmegfeszítéssel szembe ellenfelivel és haláltusájában sebzett oroszlánként csodákat művelt. Eger, Temesvár, Drégely és Sziget-

vár! — Dobbanj meg magyar szív e nevek hallatára, tárd ki keblednek azt a részét, a hol a honszerelem erőnye lakozik, mert a szabadság Istenének ezen oltárai adták a költő ajkára a már 300 év óta bennünk szunyadozó magasztos gondolatot:

E földön e kívül nincsen számodra hely
Áldjon vagy verjen sors keze
Itt élne halnod kell.

Tisztelt ünepelő közönség! 1566-ik év Szent Iván havának tizedik napján a keleti szél egy vésteljes felhőt üzött a magyar haza égboltjára. Szulimán, a mohamedán világ rettenthetetlen szultánja, a kereszténység ádáz ellensége, a harcok és csaták tapasztalt mestere volt e komor felhő cikázó villáma.

A gyűlölet vak szenvedélyével megsemmisíteni és rombadönteni a szeretet vallását, az ennek nyomán támadt civilizációt és mindazt, a mi ehhez emlékként fűződik, volt életének egyetlen vágyódása.

A sereg, mely e saját szerű cél kerestül vitelére megindult, egyike az ujkor leggyakorlottabb és legvakmerőbb csapatainak. Benne van a keleti faj színe virága mely meghalni igen, de meghátrálni soha nem tudott. Ott a büszke Delimán, a tatárok vezére, amott Amirassen, a szerecsének feje, odébb Kajer bég, az egyiptomiak Odisszeusa, mellett Hamvivan Syria királya, legutólján Ajgás, a soha le nem győzött cserkeszek basája.

A költő, ki egy századdal később lantjára veszi a nagy eseményt, utólréhetetlen époszában csodálattal kiált fel Szulimán seregére:

Ki számlálhatná meg a tenger örvényét
Vagy Herczyniának számtalan levelét?
Az megszámlálhatná Szulimánnak népét
Az is irhatná meg roppant seregét

A megindult emberáradat, mint a rohanó vízár, végtelen gyorsasággal közeledik. Már átkelt a Dráván, már kifosztotta horvát testvéreink otthonát, már elhaladt a Dunán-

URAK

posztógyár-raktárunkból fedezik.

Óriási választékunk

LEICHTNER és FLEISCHER kizárólagos posztógyári raktár

PÉCS, Király-u. 1.

csak úgy takaríthatnak meg

35%-ot, ha ruhaszükségletüket

bel- és külföldi posztó-szövetekben lehetségessé tette, hogy ez idő szerint versenyen felül állunk

ARAD, Szabadság-tér 17.

róságát ez ügyben nem érheti vád, mert ők mindent elkövetnek, hogy e tarthatatlan állapot megszűnjék. Mutatja ezt a próbavágások miatt is összeirt s már kilószámra mérhető rengeteg akta, meg az elővásárlások megszüntetése tárgyában beadott kérvények halmaza, de azért eredmény még sincs.

Épp azért felhívjuk az előjáróságot, hogy végre valahára vessen végett a sok huzavonával járó eredménytelen próba vágásoknak, (a melyeknél is jóllehet, bebizonyult, hogy a húst sokkal olcsóbban lehet adni, mint a mészárosok árusítják.)

Ennélfogva kerjük, hogy intézzenek még egyszer felhívást a mészárosokhoz és szólítsák fel őket, hogy ne ily méregdrága hussal etessenek bennünket, hanem elégedjenek meg a tisztességes polgári haszonnal és olcsóbban árusítsák a húst.

Ha azonban ez is csak falra borsó lenne; úgy mielőbb állítsák fel a hatósági mészárszéket, mert 6000 ember érdeke előbbre való, mint az egynéhány mészárosé.

H I R E K.

— **Személyi hír.** Olay Lajos kerületünk orsz. gyűlési képviselője a péntek esti vónattal, pár napi tartózkodásra városunkba érkezett.

— **Eljegyzés.** Lapunk felelős szerkesztője *Bárvárh Gyula* eljegyezte *Bence Katus* kisasszonyt Szigetvárott.

— **Zrinyi ünnepély.** Nem úgy mint kellene, de szokás szerint ünnepelte meg városunk lakossága a szigeti veszedelem, Zrinyi kirohanása és halála emlékét. Valóban örömmel constatáltuk, hogy az idén sokkal több nemzeti zászló lengett a házakon, mint más években. A fellobogozott belváros szép képet nyújtott. F. hó 6-án az esti 8 órai hangzó elhangzása után a vár fokáról 12

mozsár lövés jelezte az ünnepély kezdetét. A Zrinyi téren nagyszámu közönség gyűlt össze. A megkoszorozott és kivilágított Zrinyi emléknél Dr. *Zsigmond Ferencz* mondott hazafias szellemben szép ünnepi beszédet, — miután a tűzoltó zenekar és Oláh Miska bandája felváltva hazafias darabokat játszott, melynek hangjai mellett a közönség szétoszlott. S eközben sokan megtekietették Deutsch D. fia divatruházának fényesen kivilágított szép kirakatában a Zrinyi kirohanását ábrázoló festményt. Itt jegyezzük meg, hogy a Kaszinóban nem ünnepeltek. Az Olvasó-egyletben ünnepeltek, — illetve vigadtak volna, de a közönség részvétlensége folytán itt sem sikerült. Másnap a plebánia templomban ünnepélyes gyászmise volt, mely után *Gosztonyi Jenő* szent-lászlói plebános mondott magas szárnyalásu, remek szép lelkesítő hazafias egyházbeszédet. Az isteni tisztelet után déli 12 órakor ismét mozsár lövések dőreje rekeszté be az emlékezés nagy napját.

— **Nagyfontosságú indítvány.** Mint halljuk a legközelebbi képviselőtestületi ülésen *Vargha Sándor* főjegyző, igen megszívlelendő javaslatot fog előterjeszteni az iránt, hogy a polgári iskola, felső kereskedelmi iskolával egészítették ki.

— **Járványos betegség.** *Basal* községben — mint tudósítónk írja — a tifusz járvány fellépett.

— **Vasat lopott** Folyó hó 5-én délelőtt *Pents Márton* kereskedésében egy kálmáncsai ember, kit nem hiába hívnak Vas Jankónak (*Kovács János*) vasat lopott, mert ugylátszik, hogy nagyon vonzódik a vashoz. De most az egyszer a vas iránti rokonszenve miatt megjárta, mert a csendőrök a Rácz Péter-féle kocsma udvarában Vas Jankótól a lopott ekevasat visszakérték s feljelentették a bíróságnál a 63 éves vén tolvajt, ki már orgazdaságért büntetve volt.

— **Két szónoklat.** Szolgálatot vélnünk teljesíteni t. olvasóinknak az által, hogy lapunk mai számának tárcza rovatában szó szerint közöljük Dr. *Zsigmond Ferencz*nek a Zrinyi emléknél tartott hazafias beszédét. A jövő számban pedig *Gosztonyi Jenő* plebánosnak remek egyházi (történelmi) beszédét, melylyel nagy hatást ért el, szintén közre adjuk.

— **Virilisek jegyzéke.** A miniszter rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, hogy a virilisek névjegyzékének összeállításánál a III. osztályu kereseti adót az 1904-iki kivétel, a többi adónemeket az 1905-iki megállapítás szerint számítsák. Az igazoló választmány legutóbb tartott ülésében kimondotta, hogy az összes adókat a tavalyi kivetések alapján veszi számításba.

— **Elégett pénz.** Megverte már az Isten azt a házas életet, hol a házastársak egymás elől dugdossák a pénzt, mert ennek soh sincs jó vége. Így járt nálunk *Kovács Józsefné* is, ki a férje elől a takaréktüzhely sütőjébe dugta el az eladott gabonából befolyt körülbelül 165 kor. pénzt és megfedkezett arról hogy hova dugta. Befűtött a tüzhelybe a papir pénz porrá égett, csak valami 5 koronányi apró pénz maradt meg. Természetesen mikor észrevette a banális tévedést, akkor kezdődött el a siralmas lamentáció.

— **Tanulók az iparművészeti kiállításon.** A szigetvári, állami polgári fiu — és leányiskola növendékei *Kun Kálmán* tanár és *Siska Teréz* tanítónő vezetése mellett. f. hó 7-én a kaposvári iparművészeti kiállítást tekintették meg.

— **Magyar étlap.** A vendéglősök szeptemberben tartandó országos kongresszusán indítványozni fogják, hogy a vendéglősök *kizárólag magyar nyelvű étlapokat* használjanak. Nem kételkedünk benne, sőt hisszük és reméljük, hogy a hazai vendéglősök az életrevaló indítványt egyhangulag elfogadják.

tul metropolisza előtt, sőt az előőrök tüze már lángol is a Sémlek hegyen, a mai beczefai határ délnyugati sarkán! Ezren és ezren vontatják a rossz utakban megakadt ágyukat ugyanannyi kéz sátrakat ver fel az Almás balpartján, magáét az agg szultánét kint a turbéki hegy alatt ott, a hol ma a csodatevő Szűz temploma áll. Mustafa még egyszer parancsokat osztogat, s a hosszú utban kifáradt 100,000 igazhívő Allah kiáltással ajkán harcra készen áll.

Bent a várban és a városban a nagy tumultus nem okoz ijedelmet. Akik ott vannak nem félnek a harctól, habár nekik nincs Allahjuk a ki parancsolná a gyaurok legyilkolását, s a ki szerelemmel és földi gyönyörökkel jutalmazza a csatában elesetteket. Nekik csak Krisztusuk van, a ki maga is végig járta a szenvedések Golgotháját s a ki szeretetet és türelmet hirdet, melyért cserébe nem gyönyöröket, hanem csak örök életet ígér.

De elég ok-e ez arra, hogy háromezer Krisztus hívő felvegye a harcot 100,000 Allah imádóval? Nem! még kell valami hozzá, még kell valami sajtyszerű vonzódás ahhoz a földhöz, a hol először ölelt bennünket a gondos anya szerető keblére, ahol először futottuk át gondtalan gyermekéveink

boldog perczeit, a hol először dobogott meg szívünk szerelmes kedvesünk láttára és a hol mint meglelt férfiak először mélyedtünk el az élet nehéz gondjaiba. Ezért-éért a földért sikra kell szállni akármilyen aránytalan az erő, de előbb jó karba kell helyezni a város és vár megrongált bástyáit, a történekről a királyt értesíteni, tőle segélyt kérni, a halál esetére számítva a végintézkedéseket megtenni, s mikor mind ez rendben van, elő kell állnia a kis törpe seregnek, hogy ettől-egyig mindenik ajkáról hangozzék:

Mi polgárok, lovagok, gyalogosok és Ő felsége zsoldos katonái esküszünk és szentül fogadjuk Krisztusnak, keresztény felsőbbségünknek, a hazának és a mi Urunknak gróf Zrinyi Miklósnak, hogy hiven és szófogadásal mindenben engedelmesek leszünk, állhatatosan ígérjük, hogy vele élünk és vele szenvedünk halált. Isten minket úgy segélyjen!

Még el sem hangzik az eskü moraja, még meg sem szólalt a bástyanak játszi visszhangja, a kised sereg leborul a vár kapitánya, a nagy Zrinyi előtt, hogy meghajtsa zászlaját annak, a ki Istent hazát és királyt mindenkinél hivebben tud szeretni. Az ifju, ki mátkáját szent igérettel magához

láncolta, a férfiu, kinek hitvese és magzata sirva epekedik a távollévő után, bizalmát csak benne, egyedül benne találja, ki mint a beláthatatlan sivatagban emelkedő szikla hasonlíthatatlanul nagyobb mindenkinél.

De az Almás felől megdörren egy ágyu, mely kitoré az ujjváros palánkját! amott A i basa a kanizsai kaput kezdi szaggatni és a védőtölteseket behantolni! Fegyverre magyarok! Isten, Király Zrinyi segits! Előre!...

Az Isten végtelen bölcsességében személy válogatás nélkül segít mindenkin, a ki arra méltó, Zrinyi is segít azokon, a kik e haza keserü kenyerét eszik, de a király, Miksa király, a magyarok királya rajtunk nem segít, mert akkor 80,000 harcos nem pihenhetne Győrnel nyugalmas semmittevésben gulakba rakott fegyverek mellett. Am védje meg magát a magyar, mutassa meg és edzze magát ősi virtusában, de tőlem Miksa királytól, a magyarok királyától, a ki egyuttal római császár is vagyok, nem kívánhatja Zrinyi, hogy drága pénzzel fizetett zsoldos seregem vérével áztassam az amogy is kövér magyar földet. Különben se testem, se lelkem be nem veszi a magyart, mely léhűtő, dologtalan, rebellis, érthetetlen nyelvű, s egyébre sem való, csak arra, hogy szeretett hazámnak, Ausztriának pénz és véradó alanya legyen.

— Új államosított népiskola. Somogyvármegyében ismét államosítottak egy népiskolát, még pedig a Barcesal szomszédos Pálfalu község elemi népiskoláját, melynek átvételénél Gulyás Ferenc kir. tanfelügyelő, Huber Gyula barcsi plébános és Valkó Gyula körjegyző, mint hivatalos személyek voltak jelen. Az iskola vezetésével Karbucky László eddigi kántortartó bízott meg, aki mellé még egy tanerő neveztetett ki.

— Félmillió. Micsoda rettenetes szám. Ötszázezer ember jár-kei a mi hazánkban a biztos halállal; állandó veszedelmére a többieknek. És a félmillió tüdőbetegből, mert hiszen ezekről van szó, a legtöbbet meglehetne menteni, ha idejében gyótitóházban ápolhatnánk, gyógyíthatnánk. A József kir. herceg szanatorium egyesület ligába hívja a jobbakat. Évi négy vagy két koronát kellene tagdíjként fizetni. Minden tag ingyen kapja a Szanatoriumi Lapokat, melyben minden adományt nyugtáznak. Ne olvassuk el közönynyel e sorokat, segítsük az egyesület ügyét. Lehetetlenségnek tartjuk, hogy ne akadjon minden helyen egy két urhölgy, a ki tagokat gyűjtene. *Taggyűjtő ivekkel készséggel szolgál a József Kir. Szanatorium Egyesület Királyi bérház, Budapest.*

— Próbavágás. A vármegye bölcshatározata folytán ismét 3 vágómarhát vásárolt a város. Meg is ejtették a próbavágást 6-án 7-én s tegnap. Itt jegyezzük meg, hogy igen tisztelt lapársunknak a „Somogyi hírlap“nak azon értesülése, hogy mintha Szilágyi Samu Kaposvárról, mint az alispán által Szigetvárra a próbavágáshoz kirendelt hatósági kiküldött jelent volna meg, — téves, mert Szilágyi Samu ur, csak mint a somogyvármegyei hentesek és mészárosok egyesületének elnöke a mészárosok érdekében volt jelen.

— Névváltoztatás. Szilberstein Lajos, valamint kiskoru Sándor és Ferenc nevű gyermekei, dombói lakosok családi nevének „Szirtes-re“ kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— A tévedt nő. Egy szemrevaló csinos fiatal kálmáncsai polgár leányka lett ismét a csábítás áldozata. Vakon hitt Papp Juliska a férfi csábító szavának s elvesztette egyedüli kincsét női tisztességét. A bűnös szerelemnek következménye is lett volna, azonban 6 hónapos méhmagzatja elveszett. Ezt constatáltak a feljelentés folytán az orvosok. A leány be is vallotta, hogy az éretlen magzatot a szemétdombba ásta el, de nem találták meg. A további vizsgálat fogja kideríteni már most, hogy bűnös kezek manipulációja folytán, avagy véletlenül szabadult e meg magzatától a szegény bukott leány.

— Éjjeli látogatás. Csütörtökön éjjel egy lerongyosodott csavargó állított be Kolovics József helybeli polgár udvarába s ott szállást kért. A jószívű gazda először hajlandó is volt neki szállást adni, — de midőn jobban szemügyre vette a gyanus alakot, bizalmatlansága folyton nőtt s azt mondta, neki, hogy jöjjön vele a rendőrségre s előbb igazolja magát. Ezen felhívásra a korbórló megugrott, de a szembe jövő éjjeli őrség elfogta s bekesérték a rendőrségre, hol kiderült, hogy az illetőt Tesch Andrásnak hívják s lopásért 1 1/2 évet ült s a csurgói járásbírósa „most is elfogatási parancsot adott ki ellene. Érdekes, hogy nevezett csavargó elfogatása után pár órával, állítólag két társa szintén lopást akart elkövetni Kolovicsnál, de megugrasztották őket.

— A cselédkönyv ingyenes. A belügyi ügyvivő elrendelte, hogy a cseléd- és munkakönyvek kiállításáért, illetőleg kitöltéséért, a cselédektől vagy munkásoktól semmiféle hivatali díjat nem szabad szedni. Ezeknek a munkakönyveknek a kiszolgáltatása az illető hatóság hivatalos kötelessége. A munkás vagy cseléd csak a könyv nyomtatási díját és a bélyeg árát fizeti.

— Meglepően szép díszes bekötési táblával lepte meg az Endrei Zalán-féle Világ-történelme szerkesztősége a munka előfizetőit.

A tábla izléses, modern, gazdagon aranyozott; barna háta, zöld vászon oldalborítása, bronz dombor lemeze, elegáns, szép kötötté koronázza a munka első részét. Az előzők papiros, mely külön a munkához készült, szintén új, érdekes és szép. A vállalat minden tekintetben megérdemli az érdeklődést és támogatást, mert minden irányban jót, szépet, kielégítőt nyújt. A díszes táblát az előfizetők ingyen kapták, ami a vállalat bőkezűségének fényes bizonyítéka volt. Ezt a munkát igazán érdemes beszerezni, különösen most, amíg füzetekben folyik, mert így az egész munka majd fele annyiba kerül, mind amikor végig megjelent. Most 28 korona az ára, ha pedig kész lesz a munka, megszűnik az előfizetéssel járó kedvezmény 48 korona lesz az ára. A munkából mutatóvány-számot ingyen és bérmentve küld a Világ-történelme kiadóhivatala Budapest, Aradi-u. 8. sz.

Közgazdaság.

□ A gözeke szövetkezetek.

A legutóbbi években minden irányban tapasztalható haladás a mezőgazdaság terén is erősen érezhető. Örvedetesen tapasztalható az, hogy a rendszeresen kezelt gazdaságok száma egyre szaporodik. Ha ezen a mezőgazdálkodás terén érezhető haladást részleteiben figyelemmel kísérjük, találkozni fogunk a talajnak helyesebb művelésével is. A talajnak mély művelésével is.

A talajnak mély művelése a gőzerő segítségével napirenden van. Amíg a közelmúltban csak a nagyobb birtokokon volt ismeretes a gőzzel való talajművelés, addig manapság már a kisebb birtokok is gőzzel művelni talaját a gözeke szövetkezetek létesülése folytán.

A gözeke szövetkezeteknek létesülése minden esetre csak fokozott mértékben kívánatos és előnyös, mert ezen szövetkeze-

És nem jött segély! Pedig már rombadőlt az Ó — és újváros, s a 3 ezerről 300-ra olvadt vitéz csapat bevonult a belső várba, hol az élelmi és hadiszer már csak egy kirohanásig elengedő. Add meg magad Zrinyi és ne nézz szembe a biztos halállal, nyisd ki inkább a vár nagy kapuját, és meglátod nem lesz bántódásod! A jó és nagy Szulimán szereti az Ephialteseket, pénzt, paripát, fegyvert és rózsás arcú rabnőket bőven ad nekik, sőt téged hűtlen királyod bosszantására még Horvát, Tót és Bosnyország urává is tesz. S mindezt egy felégetett, roskadozó várért kapod, melyen így is úgy is holnap már a félhold fog ragyogni!

Szept. 7-én, mikor a szép Hajnal kilépett pirosuló ágyából és a Nap tüzes környékét vérvörös színével behinté, 300 dalia állott fel talpig fegyverben a szigeti vár megtörtött kapujában. Legelől Zrinyi sötetkék mentében, gyémántbogláros kalppal fején, sulyos aranylánczczal nyakán, utána Cserenkő, a kincsvívő szolga, mellette Juranics, a maroknyi csapat büszke zászlótartója.

Már csikorog a kapu rozsdás zavarja, már hallszik a janicsár had durva káromlása, már bömböl az ágyu és pattog a nyíl, emitt a kobzás éneke megcsendül.

Kinyílik a kapu! 100,000 török ajkán elnémul a szó, mert nem tudja, s nem hiszi, hogy Allahon kívül is van isteni lény. Leteszi paizsát és türellemmel vár-vár addig, míg Horváth György meggyújtja a nagy ágyu kanóczát. Egy dőrej a mélységes csendben és repül az ólom, füttyül a láncdarab, ezer torok sikoltása, ezer ember pusztulása . . . . .

Tiszta már az utad, Zrinyi, haladhatsz előre! Csak menj, menj bátran és ne félj a töröktől! Odafönt, a csillagos égből belátott Valaki lelkedbe, már küldi is angyalait, hogy el ne tévedsz a menyországot . . .

Tisztelt ünneplő közönség!

339 év vihara zajlott le szept. 7-ike óta. E harminczhárom évtized alatt felépült a Új — és Ó város, új bástya övezte körül a várat, melyen a hős emléke még nem, de a költő már büszkén ott díszleleg.

Minden, minden megváltozott, még az emberek gondolkozásmódja, sőt a nemzet sorsa is.

Ma már nem kell küzdenünk a törökkel, mely mint a faradt vad békével elfekszik nyugalmas odújában. Ma már vallásunk ellen sem törnek, mert egyaránt tiszteljük Krisztust, Jehovát és Allahot, mivel tudjuk, hogy e nevek ugyanezen egy fogalom külső kifejezői.

Ma már csak pusztá szavunkkal szeretjük a hazát, felebarátunknak nevezsük ellenégeinket és keblünkre öleljük azt, a kitől szívünk lelkünk elfordul.

Ma már a háboru sem olyan, mint a minő Zrinyi volt! Ma nem a lelkesedés és honfi-tűz, hanem a parancsoló muszáj visz bennünket előre. Ma nem „Vigyáz“-ra áll csatarendbe a magyar, hanem a „Habt-Acht“ idegen jelszavára.

Oh Zrinyi; ma minden másképen van, mint a te életedben! Ha tudnád, mily gyógyíthatatlan sebek kinozzák nemzetednek testét, ha tudnád, hogy mily közel állunk a pusztulás és enyészet örvényéhez, akkor — akkor talán megbánnád azt, hogy Krisztus szenvedő utjára léptél érettként! Akkor talán jobb lett volna odahagynod e hazát és kitépned lelkedből mindazt, a mi e kis sárdarabhoz vonz, és átparolnod a büszke Szulimanhoz, hol fény, hatalom, pompa környékezett volna a sok szenvedéssel járó vértanui halál helyett. Akkor legalább visszaadhattad volna a kölesönt Miksának, a mi királyunknak, a magyarok királyának!

Zrinyi e város védszentje esedezzél polgárai jólétéért és e hazáért, fiaid holdosságáért de imázkozzál királyunkért és érettként.

Erdolit

(pormentesítő-olaj) üzleti helyiségek, vendéglők, iskolák, hivatalok, körházak stb. padlójának bekenéséhez, szakemberek által ajánlva.

Kapható:

Pents Márton

kereskedésében **Szigetvár.**

25 korona

egy divatos férfi öltöny mérték után, remek szabásban finom gyapjuszövetből. **Lichtmann S.** szabómesternél. Budapest, Rottenbiller u. 4. B. Felemelet. Vidékre minták bérmentve.

Zilzer Johanna

30 éven át kitűnőnek bizonyult közkedvelt

arckenőcse

eltávolít mindenféle szépséghibát nevezetesen, szeplőt, májfoltokat az orr és kéz vörösségét s az arcnak késő korig egészséges, rózsás színt kölcsönöz.

Ára: 1 nagy tégely 2 kor. 40 fill., 1 kis tégely 1 kor. 20 fill., a hozzávaló szappan 1 drb. 60 fill. Biztos hatásért jótállok. Kitűnő hajnövesztő kenőcs s minden e szakba vágó dolog szintén kapható. Szétküldések a világ minden tájára felé utánvétellel. Valódi minőségben kapható:

Zilzer Herminánál,

Budapest. VI. Király-utca 70 sz.

Valamint minden gyógyszerárban és drogueriában.

ELADÓ!

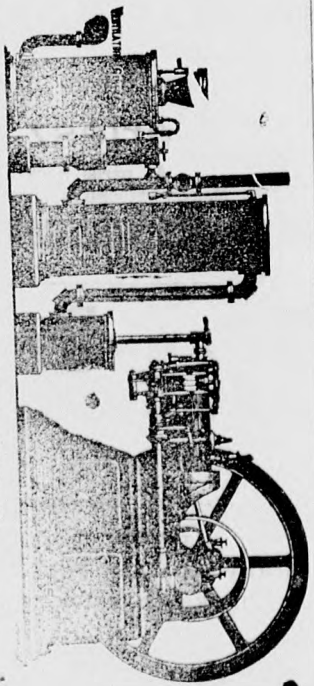
Egy (engedélyezett) 4 éves 174 cm. magas jeltelen, sötét sárga hidegvérű

m é n l ó.

Rosenfeld Ádámnál

Nagy-Hárságyon.

Eredeti OSERS és BAUER motorok
• BUDAPEST, VI. Podmaniczky-utca 18.
Motorgyár és rászemelő: Bécs.
Benzin- és petroléum-motorok és loocomotók, szivó-gáz-motortelepek 2-3 fill. utánvétellel. — Kétféle fűtési feltelek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségetes és árjegyzék ingyen.

„DUNA“

BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG SZIGETVÁRI CZ. FŐÜGYNÖKSÉGE.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy a

„DUNA“ biztosító-társaságtól

Szigetvár és környékére főügynökséget vállaltam és tisztelettel kérem, hogy engem ezen vállalatomban támogatni, illetőleg mindennemű biztosítási szükségletét nálam fedezni szíveskedjék.

A „Duna“ biztosító-társaság egyike a legrégebb és legszolidabb biztosítótársaságoknak, mely különösen a kártérítések körül mindenkor tanusítani szokott kiváló méltányossága révén áll közkedveltség és közbecsülésben.

A „Duna“ igen jutányos feltételek mellett nyújt biztosításokat és pedig:

1. **Az ember életére**, különféle kombinációval, u. m.:

- Vegyes biztosításokat elélés és halálesetre szólót.
- Hozománybiztosításokat teányok kiházasítására, illetőleg katonai szolgálat esetére fiuk számára.
- Kölcsönös (2 személynek együttes) biztosításokat.
- Kombinált biztosításokat, a tőkének kétszeri kifizetésére.
- Tőkebiztosításokat a díjfizetések esikkenésével.
- Tőkebiztosításokat, a rokkantsági veszély és életjáradék benfooglalásával.
- Haláleseti tőkebiztosításokat.
- Járadék biztosításokat, és végül
- Tőkebiztosításokat orvosi vizsgálat nélkül.

2. **Tűzbiztosításokat.**

3. **Jégbiztosításokat.**

4. **Betöréses lopás elleni biztosításokat.**

5. **Üveg- és tükörbiztosításokat.**

6. **Szállítvány-biztosításokat.**

Mindezen biztosítási módokatokról készségesen szolgálok közelebbi felvilágosításokkal, és midőn újlag kérem, hogy szolgálataimat igénybe venni szíveskedjék, maradok magamat nagybecsű pártfogásába ajánlva

kiváló tisztelettel

NIGSOVICS VÁZUL
a „DUNA“ BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG
SZIGETVÁRI CZ. FŐÜGYNÖKSÉGE.

Sikerült

ezer vég fekete és sötétkék nagyon finom posztót és kamarn szövözetet egy csödbe jutott posztógyárostól potom áron megvenni; ez okból szétküldünk vidékre utánvétellel a fenti szövetekből egy teljes férfi öltönyre elegendő

3 métert csak 5 frtért.

Országos Posztókvitelli Áruház, Budapest, Rottenbiller-utca 4. B. Felemelet.

Minták a nagy forgalom miatt nem küldhetők.

Hirdetéseket

jutányos árért vesz fel a kiadóhivatal.

Ujdonságok az őszi idényre!

Óriási választék a legújabb selymek, ruhaszövet és pargetokban.

Különlegességek Costüm kelmék és ruhadiszekben!

Magyarországban 12254—55 sz.

Ausztriában 3569 sz. alatt Főrv. védve

TÜKÖR POSZTÓ

Egyedüli szintartó és vízmentes

NŐI KOSZTÜMES POSZTÓ kizárólagos eladási jog.

Deutsch Dávid fia

divatáruházában
SZIGETVÁROTT
(Takarékpénztár épületben.)